

מבעד למסוה

(שעורים בהסתכלות)

וזהו השוכני :
לכבוד ש"ב היקר
ר' משה קוימא נ"י
שלום!
...ומה אנד
לך, רחומאי, אכן

„צערבעל-הזיים“ הוא לדובילך לעת זקנתך ממדינה למדינה ומעיר לעיר כדי לרקד לפני הלורדים והווררים עפ"י הלילו של עשו אחיך. הן ידעהיך מנועה, עוד מימי ה„הדר“, הוכר הנני היטב כי תמיד היית חי בשלום ורעות ואהבה עם בני-דודך-ישראל'יק, ועכשיו, מיום שהזמן לפנינו הקב"ה את עשרה-השבטים, נהפכה לרב, רחב-נא ליצלק, כנבוכדנצר בשעתו, היך נחת ונאם לפני החיות, עפ"י הורת עש, מצות אנשים מלואה, ולא זאת אלא

שאחה מתעקש ללכת אחריו לאמריקה ולכהת את רגליך הזקנות במדינות-הזים, ואינך יודע כי אין שם „לא דובים ולא יער“... הואיל וכך, אספר לך מעשה ברב, ששמעתי פעם מפי זקנתי ז"ל: שואלים, מפני מה יש לדובים אזנים קטנות וזנב קצר? והתירוץ הוא שאמנם מהחלת ברייתו היו לו לרב גם אזנים ארוכות וגם זנב ארוך, כראוי לו, עד שהזמינו פעם אדם הראשון לסעודה בנן-עדרן והגיש לפניו רביש למאכל. ואולם הרב נתעקש כדרכו ולא נגיש לאכל; מה עשה אדה"ר? אחו בשרו אזניו הארוכות של הרב — כך ספרה לי הזקנה — ומשך בכח עד שנקרעו שתי האזנים. מכיון שטעם הרב מיערת הרביש העקש שוב ולא זו ממקומו ולא רצה לשוב עוד לביהו. מה עשה אדה"ר? אחו בזנבו של הרב, כמובן, ומשך בכח עד שנקרע גם הזנב, ומאז נשאר הרב בלי אזנים ובלי זנב... ובנוגע לאזנים ולרמזים שבאו בסוף

מכתבך — הריני „מצפצף“ עליך, יקירי, ועל החרד"ק נהרם דרבנו קומאי שלך ואפילו על ה„וד"ל" שלך עם שלש הנקודות יחד... דע לך, משה גולם, כי העת עשוה את פקודתה ולא לעולם „חוכן“ ישועות: אם מיסטר ז'ונבול לא ירצה, שוא כל איומך ורקודיך, ולמיתושי לא מיבעי... אל השכח, מי ומה אהה, וישאני נולד תמיד בדרך נס. אמי ירה ילדתי בשנת התשעים לחייה, בשעה שהיית כבר „גוי“ גדול, ואולם את ירושה אבי אברהם לא הגול ממני, כי את חלקך הלא קבלת מכבר, ככתוב: ולבני פלגשו נתן מתנות וישלחם מעל יצהק בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ הקדם, בהרנוס אונקלוס: לארעא טדינתא... אמנם רצינו לחיות ביחוסים טובים וידידותיים עם בני דורינו וש"ב התכשיטים, ויכלנו לעשותם אולי לבני-אדם קצת, ואולם כנראה, מעשי אבות ירשו בנינו, והרי הם

מהחצפים וצובטים את ביצרנו, כישמעאל בשעתו, מתגרים בנו ומקניטים אותנו, וע"כ נקח קצת את ה„שקצים“ האלה אל החרד ונלכדם פרשת „וילך“ של השבוע עם פירש"י ועם כל יתר המפרשים... ואני הלא ידעתי כי לכל העם בשננה היק אחה וחבריי היקרים, מדיחים את אחיכם והקטנים מן הדרך הישרה ומוציאים את כלם להרבות רעה... אתם באים אליהם ואל כל העולם בלו בדברי שטנה ובעלילות-שוא על ישראל-סבא שהוא אומר לרשתם, והלא ברית כרותה ללשון-הרע שתתקבל על הלב. יודע אני כי רק אילני-סרק הנכם, שקולם הולך בעולם, איסתרא בלגינא קיש קיש קריא, ואולם הלא גם „קיש קיש ביי“ מצא שומעים רבים גם מבין היהודים. דברי-השטנה ההולכים ונשנים בכל יום ובכל שעה, לא עברו מבלי עשות פעולה, ודברי רב ספא ברומי והבהן-גדול של עשרת ה„בטים בעירנו—יזכיהו! אתם הנערים הגדולים הייתם מסקיעים

מידי חבריכם הקטנים את כל כספם ורכושם והצנתם אותם ככלי ריק, וגם למדתם אותם ב„הדר“ הקודם של התנוה, הלכות של הרומה „מעשר“ וגישה ומרבית רבית קצוצה, ועשיו אתם מבקשים להתחזר עטרה ליושנה ולהרש ימינו כקדם... למדת, חכם שלי, — כך אזה כותב לי — את המלה „לא“ בכל הלשונות, ועל „לא“ אין מתחרטים לעולם. ויודע אני „חכמים“ כמובם שלמדו אף הם עוד לפני ארבע מאות שנה את המלה „לא“, ובבקר לא עבות אהר, קמו פחאם וגרשו את היהודים מן הארץ כליל, וגרשו מן הארץ לא רק אותם, כי אם את המסחר כלו ואת התעשייה ואת טוב כל הארץ הפורחת, הארץ ירדה הלוך וירוד וכאה עד ככר לחם. ועתה הם מתחרטים, מכים, ועל חטא, באים ומתחננים על נפשם: חנו, רחמנים בני רחמנים, תנו לנו יהודים לנרכה. נהוץ לנו יהודי לרפואה לנות המצב החומרי והכלכלי שלנו — אלהים

ישמרנו... זה היה באספמיה |
ואתם אם האבו ושמעתם, אודיע לכם את המען של קופתנו, כמו שכתבת לי, ואם המאנו ומריתם, והכינונו לכם נאדימים ורקיק-לחם, ושמת, משה יקירי, על שכמך ותרת לך מקום בשכילך ובשביל בני עשו על חוקי ים סוף או בארץ כוש... ואנחנו נביש כבישים, נבנה בתים ניסד בנקים, ננהיג ענפי מסחר ותעשייה; נבנה נשר גדול בין ושינגטון ופינסק שיעסיק אלפי פועלים, ניבש בצות ונטע כרמים ופרדסים — על אפם ועל חמתם של ר' ספא שלכם ומורננטויו שלנו אשר כשמו כן הוא, כטל משכים הולך... ואולם הרשות בידך לכתת את חרבך לאת וקשתך למזמרה, ולעבד אהנו יחד שכם אהר, והשלכת אחרי גוץ את מרות הרב שלך והיית לבן-אדם, ועד אז לא תכלכל עוד את מהי במכתבי-ידידות שלך, ועליקום אלסלאם!
* * *
ועכשיו אשירח לידידי שירת דוד לתלתנו :

תלתל היה לידידי תלתל מלא והי...
שם ידידי זה ידוע לכם בודאי :
מצפון עלה על שמינו ככימה וכסיל,
כוכב-זנב, נורא מראהו, ממש כ„דחליל“
סופר מהיר ועורך עתון
לדברים בטלים — בלע"ז פיליטון,
ל„שירה“ ול„סטירה“, ל„התול ולבטול“
סגולה בדוקה ומנוסה לשלשול...
עזימות